

GOSINZEANA

PROPRIETAR: Dr. SEBASTIAN BORNEMISA

REDACTOR: Dr. NICOLAE DAMIAN

Anul IV. — Nr. 45.

Abonamentul: Pe an 12 cor. Pe $\frac{1}{2}$ an 6 cor.
România 30 lei. — America 3 dolari. — Germania 15 M.

Orăștie, 22 Noemvrie n. 1914.

MORȚII NOȘTRI

† Ioan Lăzăroi,

locotenent activ în reg. de inf. Nr. 5, cu stațunea în Eperjes; e al doilea fiu a dlui Ioan Lăzăroi, comerciant în Orăștie, a cărui încă trei fii sunt sub arme. Locotenentul Ioan Lăzăroi a căzut pe câmpul de luptă din Galiția, în luptele grele cu Rușii, la 9 Septemvrie n. 1914.

† Cornel Belei,

sublocotenent activ în batalionul de vânători Nr. 23. — E fiul dlui Petru Belei, cassar la „Ardeleana” din Orăștie. — Sublocotenentul Cornel Belei a căzut pe câmpul de luptă cu Sârbii, la 19 Septemvrie n. 1914, în lupta crâncenă dela Pricinovic (Sârbia). A fost abia de 21 de ani. Chipul de aci ni-l arată în rang de cadet.

Constantinopolul.

În noua fază a războiului, privirea se îndreaptă iarăș asupra Turcilor și a vestitei lor capitale, Constantinopolul. Această cetate veche, prin situația sa deosebit de norocoasă, adevărată cheie, punct de atingere și de comunicație între Răsărit și Apus, a fost totdeauna un măr de ceartă între neamuri. Strămtorarea de mare dela Constantinopol, Bosforul, împreună cu întregi Dardanelele, formează par'că o punte naturală între Europa și Asia, peste care se schimbă atâtea comori, încât nici o fantazie orientală nu le poate cuprinde. Nu e mirare deci, dacă se ciocnesc atâtea dorinți după stăpânirea aceluia oraș de vrajă. În timpurile mai noi îndesebi Rușii nu pot dormi de gândul Tarigradului. Pentru vasta lor împărăție, Constantinopolul, cu mărele și strămtorile lui, ar fi ca o arteră bogată în trupul unui anemic. Însă o mulțime de alte interese li se pun de-a curmezișul și ei, până în vremea de-acum, au rămas numai tot ce dorul, ca flămândul după pâinea de pe poartă prea înălțată.

Începuturile Constantinopolului se pierd în adâncul trecutului. Istoria pomenesc anul 667 înainte de Hristos, când coloni din Megara s'au așezat pe malurile apusene ale Bosforului, întemeiând o colonie, la care s'au alăturat încurând alți Greci din Korinthos și Miletos. În războaiele cu Schiții, colonia *Byzantion* a căzut în mâinile lui Dariu la 515 și abia pe la 478 a fost recucerită de Pansanos. Alexandru-cel-mare a stăpânit și el vestitul port de mare, după a cărui moarte apoi au fost iarăș lupte crâncene pentru stăpânirea Byzanțului. Acestor lupte le-a pus capăt stăpânirea romană, când la 199 după Hristos, împăratul Septimiu Sever l-a cucerit pentru imperiu său. Constantin-cel-mare a ridicat Byzanțul la rang de reședință, numindu-l totodată după numele său. La începutul dominațiunii lui i s'a zis *Roma nova*, abia cevaș mai târziu Constantinopol. După înălțarea

Dim războiul ruso-turc: *Trupe turcești, pe câmpul de luptă din Caucaz.*

sa, foarte încurând a devenit o adevărată Romă și sub raportul moravurilor: își avea și Constantinopolul plebea sa flămândă și însetată după petreceri și sărbări ieftine, iar diferitele partide au adus pe capul cetății o mulțime de turburări și revoluții, cari nu odată au incendiat orașul. După un astfel de foc groaznic a rezidit *Iustinian* Constantinopolul, de când durează și cea mai aleasă comoară a orașului până în ziua de astăzi, celebra biserică *Hagia Sofia*. Puternica cetate a avut apoi parte, în cursul vremurilor, de multe atacuri și asedii, din partea multor popoare, ca Avarii, Persii și Arabii. Expedițiile cruciate, în calea cărora cădea, i-au lăsat și ele durerose amintiri. În cruciata a patra, condusă de Venețieni, de două ori a fost cucerit în o primăvară (1204), iar, pe urmă, a fost jefuit după toată rânduiala. Mihail Paleologul a recucerit Constantinopolul iarăș pentru Greci, dar primejdia musulmană a început încurând să amenințe falnică cetate a Bizanținilor. În anul 1453

și făcu apariția, în fața porților, sulțanul *Mohamed al II-lea*, care după un asediu vehement îl și cuceri. A fost foarte tragică această cădere a Constantinopolului. Împărat era *Constantin al XI-lea*, încunjurat de un popor decăzut, netrebnic și venal. Curtea împărătească era un viespar de ambițioși, vicleni și lași. Eră primăvara, prin luna Maiu. Tunurile turcești tubuiau îngrozitor și gloanțele făceau largi spărături în ziduri. Populația tremură de spaimă cumplită. *Giustiniani*, vestitul genovez, se luptă eroic, apărând coroana stăpânului său, în care se trezise vechea vitejie gecească. Dar ce folos, căci soarta hotărâse o grea pedeapsă pentru păcatele trecutului. Într'o zi s'au anunțat solii lui Mohamed. Tradiția spune, că atunci împăratul Constantin a lăsat să mai strălucească odată tronul Bizanțului, în toată splendoarea sa, pentru ultima dată. Sala tronului s'a umplut de principii îmbrăcați în porfiră și de curteni în zale de argint. Au fost poftite chiar și femeile, în toate podoabele lor de nestimate și

mărgăritare. Iar, la urmă, au fost conduși înăuntrul îngânației soli ai Turcului. În cea dintâi clipă, strălucirea le-a copleșit vederile. Dar, pe urmă, s'au recules și au înaintat împăratului creștin, cu toată fudulia, pe care poate să o simtă un birutor, solia stăpânului lor, ale cărui tunuri cutremurau chiar și sala tronului. Împăratul Constantin a fost însă, cu toată durerea ce-o simțea, conștiu și demn. Stă pe tronul său cu vechea maiestate și respinge cu vervă împunsăturile solilor turcești. Însfârșit, solii au fost scoși afară, ca înaltul sfat împărătesc să hotărască răspunsul de dus sultanului. Readuși să primească acest răspuns, ei au aflat pe împărat stând în picioare, în mijlocul principilor și dignitarilor împietriți la locurile lor. Eră răzimat în spadă, cu coroana pe cap, cu sceptrul în stânga. Și a rostit răspunsul:

„Noi, Constantin al XI-lea, împărat al Bizanțului, am ținut judecată asupra poporului Nostru și l-am osândit la moarte!... Prin fărâdelegile și păcatele sale s'a învrednicit oșandei și hotărâm să-l trecem prin ascuțitul sabiei, iar *călaul* voim să fie stăpânul vostru, solilor, Mahomed cu oștile lui! Am zis!”

În această clipă Împăratul eră o statuie de bronz, sala tronului un cimțit, iar solii incremeniseră... Adăncă tăcere de mormânt; fû întreruptă brusc de un buibit de tun și de vuetul luptei, care se apropia. Ienicerii spărseseră zidul și înaintau pe străzile orașului. Iar principiî îmbrăcați în porfiră au izbucnit în hohote, Constantin căzû în jilțul său, solii dispărușeră.

În aceeaș zi, se zice, Constantinopolul căzû. Împăratul muri moarte eroică, iar Mohamed înfipse semiluna pe creștetul Sfintei Sofia.

După cucerirea turcească orașul primi numele de *Istambul*. Musulmanii s'au aranjat definitiv în mărețea cetate, pe care o stăpânesc până în ziua de astăzi. Sub stăpânirea lor, Constantinopolul n'a avut o viață mai puțin viforoasă. Incendiile, bolile, tulburările îl pustiesc adese-

Cazaci întrebuințați pentru transportarea infanteriei dintr'o pozițiune într'alta, atunci când e nevoie de o acțiune repede, prin surpriză. Fiecare cazac ia cu sine doi infanteriști.

ori. Creștinii, îndeosebi Grecii, au fost masacrați mai de multeori. Iar în timpul când Mohamedanii au fost tari și mari în Europa, câte lacrimi n'au curs în groaznicele temnițe din *Edeule* și câte trupuri n'au primit undeale lacome ale Bosforului...

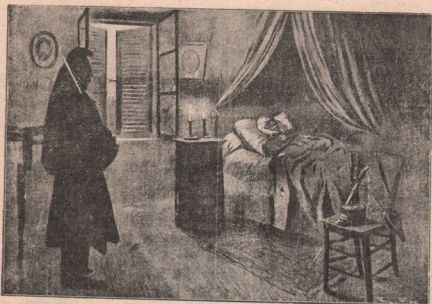
De atunci însă vremile s'au schimbat și stăpânii lui au venit la alte gânduri, dictate de împrejurări și de timpuri.

Astăzi Constantinopolul se prezintă ca cel mai interesant oraș al Răsăritului, pe lângă prerogativa sa de capitală și de centru comercial. Câteva ciasuri pe podul dela *Galata* îi desfășură înaintea ochilor două continente: europeni în jobene și tocuri de gumă, alături de beduinii Arabieșii mongolii pustiuilor Aziei. Cele mai tipice fețe, în cele mai variate porturi. Cel mai romantic caleidoscop.

Orașul însuș, cu lărgile sale mar-

gini, are în total 700 de geamii și moșee, 230 mănăstiri musulmane, 172 biserici creștine, 40 de sinagoge, o mulțime de cazarme, școli, instituții. În port se învârt anual câte 15.000 vase, cu un tonașiu de peste 15 milioane. Creștinii stau mai ales în partea numită Pera, unde sunt și consulatele europene. Fanarul adăpostește pe Greci; de aici numele lor de fanariști, mai ales în Principatele române. Constantinopolul e și astăzi reședința Patriarhatului ortodox, în fruntea căruia stă acum *German* al V-lea.

Cu Țarigradul am avut multe de lucru în trecut și noi Români, de aceea revine atât de des în baladele și cântecele noastre de vitejie, *Gruia lui Novac* și alte figuri legendare au făcut, după cântecul poporului, să tremure adeseori și Țarigradul de vitejia noastră, nu numai tot noi de el... Fapt e, că chiar dacă nu ne-am

Moarte de erou. Un general rănit de moarte în capul trupelor pe cari le condusesse la asalt, și-a dat suflul în casa în care a fost transportat în grabă. În vreme ce un dragon cu sabia scoasă veghează la căpătâiul eroului, tunul continuă să bubuie în apropiere, iar câte o schijă de obuz se abate spre fereastra spartă, pătrunzând în casă...

duș în Țarigrad să ne răfuim cu Sultani, totuși strămoșii nostri nu le-au rămas datori adeseori, pentru cele ce au avut de împărțit.

M. Lin.

Vor putea Germanii să treacă în Engiltera?

În timpul din urmă poporul englez e cuprins de îngrijorări tot mai serioase din partea Germanilor. Flota engleză tremură de teama submarinelor germane, cari ies din când în când din adăposturile lor și pricinuiesc pagube enorme în uriașele vapoare de război ale Englezilor. Ce va fi, dacă Germanii, biruitori pe continent, vor avea gustul să treacă peste canal în Engiltera? Gândul acesta se zice că chinuște mult pe Englezi și, fără îndoială, ar fi grea înfrângere pentru neamul englezesc, dacă Germanii vor ajunge să poată trece pe teritorul englez.

În Berlin se discută modalitățile trecerii canalului *La Manche* (Măneci) din partea trupelor germane. Sunt planuri încă, pe cari e chemat să le adeverească sau să le desmintă viitorul.

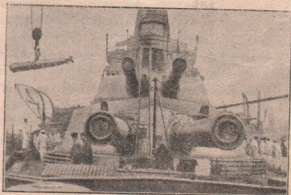
Se crede ca sigur, că transportarea de trupe peste canal, în Engiltera, nu e un lucru imposibil, cum s'ar părea. Firește, această întreprindere ar costa jertfe enorme. Între punctele Calais și Dover, canalul nu are o lățime mai mare ca *treizeci și cinci* kilometri. În alte părți, nu trece peste *cincizeci*. Iar o lățime ca cea însemnată, vapoarele o trec în trei sferturi de oră, mult o oră și jumătate. Greutatea cea mare ar fi, că flotele engleze și franceze unite, fiind stăpâne peste canal și mare, ar spulberă vapoarele germane de transport.

Cu toată amenințarea ce ar veni din partea bastimentelor dușmane, Germanii ar putea totuși încerca

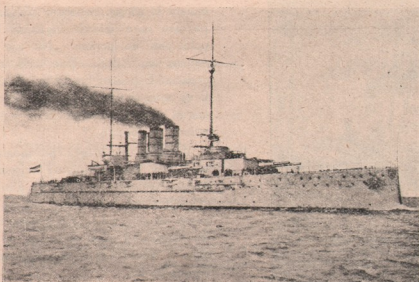
o trecere, cu eventual succes. Trupele s'ar imbarcă pe vapoare de comerț în porturile germane scutite, apoi ar ieși la larg însoțite, paralele de vapoare de război mai vechi și de torpiloare. Acestea, purcuzând în coasta vapoarelor de transport, ar avea menirea să primească loviturile bastimentelor anglo-franceze, fiind gata chiar să se jertfească cu totul, pentru reușita întreprinderii. În vremea când acestea ar fi în foc vapoarele de atac ale dușmanului, trupele germane ar avea desul timp să debarce pe țărmurile Engilterei. Și, ori-cât de grozav ar fi atacul, totuși în câteva minute nu ar putea fi nimicite vapoarele de apărare, iar Germanii în curs de oră, ar fi la țință.

O altă modalitate ar fi, că o mare parte a flotei germane ar ieși la largul mării, trăgând după sine puterea inimicului, care se topește de nerăbdarea unei ciocniri, în acest moment vapoarele germane, încărcate cu trupe, ar plecă peste canalul nepăzit și ar debarcă fără mare greutate. Adevărat, că în acest caz flota germană încăerată cu forța mult mai mare a inimicului, ar suferi înfrângeri incalculabile.

Un alt fel de trecere ar asigură tunurile uriașe de 42 centimetri. Un tun de vapor nu bate mai departe ca 14—15 kilometri. Față de această distanță, tunul de 42 bate cu succes la 18 kilometri. Azeșat pe mal, un astfel de tun ar țină marea liberă cu siguranță pe o rază de peste 15 kilometri. În față, spre adânc, s'ar mai putea

Cum se văd gurile tunurilor pe o corabie de război, privită mai de aproape în față.

Corabia de războiu „Emden”, care a făcut mari bravuri în lupta cu vase engleze, dar pe urmă a fost și ea scufundată de o mare corabie de războiu engleză. Când a aflat că e urmărită de vase engleze, și-a pus un al 4-lea horn fals, ca să nu fie cunoscută dar tot au cunoscut-o și au potopit-o.

montă, două rânduri de tunuri, cari ar avea astfel în putere lățimea întregă a canalului, curățit de dușman. Vapoarele inimice, cari s'ar arată în zare, ar fi bătute de tunurile celea mari și ținute la depărtare neputincioasă. Trupele germane ar fi acoperite astfel în trecerea lor spre coastele Englierei.

Modalități de a trece trupe germane pe pământ englez să găsească deci, cu jertfe enorme, firește. Dar Germanii nu s'ar uita la jertfe, când e vorba de răpunerea dușmanului lor de moarte, Engliera.

RÂNDURI MĂRUNTE

Mitraliezele germane. Francezii s'au îngrozit de potopul săvârșit de mașinile de pușcat germane, în rândurile lor. Ziarele franceze mărturisesc, că unul din elementele superioarității inamicului, este marea lui număr de secțiuni din această armă.

Germanii știu să profite de acest avantaj, pe care-l exploatează pe ambele lor fronturi, dar mai ales pe cel din Vest. Îndeosebi încercat de focul nimicitor al mitraliezilor,

a fost corpul tiraliilor africani din armata franceză, cari orbește s'au aruncat spre pozițiunile unde, ascunse în pământ, se aflau așezate tunurile acestea. Când soldații francezi izbutesc să ia cu asalt pozițiunile inamice și totodată să pue mâna pe vre-o mitralieze germană, o sfărâmă, o distrug, turbați, în mii de bucăți, drept pedeapsă, pentrucă a nimicit vieța atâtor camarazi ai lor.

Cai... „verzi”. O știre de războiu foarte interesantă, dar totodată și șoadă, cetim în ziarele din Berlin.

Mare a fost mirarea Germanilor când în luptele dela începutul lui September, trupele germane au prins prin pădurile din Belgia o patrulă de călăreți englezi, cari călărau pe cai verzi. Culoarea cailor eră cea a hainelor călăreților, un verde deschis, pe care nu-l puteai deosebi de verdeața câmpului, sau de frunzele tușișurilor.

Englezii naibii nici una nici alta, își văpșiseră caii cercetașilor în culoarea aceasta, ca dușmanul să nu-i poată vedea dela cea mai mică depărtare. Dar Nemții nu s'au speriat de acești cai verzi, ci prinzându-i cu pe stăpânii lor cu tot, — i-au dus la Berlin, de arătate.

Un soldat a cercat să spele farba

de pe ei, dar n'a reușit. Apa și săpunul n'au folosit nimic, caii tot verzi au rămas; abia un soiu de apă chemică, amestecată cu terpenină, a fost în stare să-i facă iarăș negri, roșii sau suri, după cum sunt toți caii. Dar nu numai patrulele, ci chiar și trupe întregi de călăreți englezi, pleacă pe câmpul de luptă cu caii văpșiți. De aceea sunt caii Englezilor toți unii ca alții și nu vezi la ei cal sur, ori bălțat. Pe aceștia îi văpșesc, făcându-i asemenea celorlalți: roșii, negri, sau în culoarea pământului.

Sunt de tot hazul caii colorați, nu se poate tăgădui însă serviciul bun ce-l fac pe câmpul de luptă, prin aceea că-ți înșală ochii și nu-i poți distinge. Acum toamna, de pildă, Englezii își văpșesc caii în o culoare sură-roșietică, ca cea a blăni de vulpe.

Șanțuri cu tăblițe. Bieții soldați de pe câmpul de războiu în ploaia de gloanțe mai au voe și de glume. O foaie din Viena publică scrisoarea unui ofițer, trimisă de pe câmpul de luptă din Sârbia, în care se spune între altele, că trupele noastre săpându-și locuințe în pământ în legătură cu șanțurile din care pușcă asupra dușmanului, aici în pământ își petrec zilele, iar soldații au pus tăblițe cu inscripții diferite pe șanțurile cari se ramifică în întoate părțile. Una din străzile subpământ-

Gloanțele de tun ale unei corăbii de războiu engleze, groase de 35 cm. Înălțimea unui glont, e aproape cât a unui om.

Pescuirea minelor submarinee și de câta timp una din deosebitele preocupări ale amiralității engleze. Aceasta, pentru că mici bastimente germane, au cutezat a merge în Marea Nordului, până în apropiere de coastele britanice, spre a așeza mine. Vom aminti raidul vaporului „Königin Luise” care a înaintat până la gura Tamisei și a aruncat acolo o mină de care isbiindu-se un vas englez, s’a scufundat. Pescuirea minelor se face de grupuri de două vaporaje fixate prin câte un cablu de vreo 200 metri lungime. Înaintând încet, ele trag după dănele un alt cablu de sârmă care apucă lanțul de ancorare a minei și o scoate astfel la suprafață.

tene se numește „Strada Viena”, alta „Piața Praga”. Deasupra „palatului”, unde stau doi ofițeri, este o tablă cu inscripia: „La comitații veseli...”

Pe cum se vede, omorul soldaților nu piere, nici sub pământ.

Isprava granatelor germane, la Reims. Ziarului „Times” i se raportează din Reims, că granatele căzute în oraș pe vremea bombardării orașului de către trupele germane, au omorât șase sute de cetățeni și au rănit un număr și mai mare din locuitori. Gloanțele de tun au stricat mai mult sau mai puțin 300 de clădiri. Din 110.000 locuitori se mai

afără în oraș numai 40.000. Familii singuratică au locuit zile întregi în pinițe și n’aveau altă mâncare decât, frânzele. Mulți s’au îmbolnăvit.

Pivnițele de vinuri au fost transformate, pe vremea bombardării orașului, în veritabile locuințe.

Crisoarea și șuvița de păr.

Un sanitar german venit de pe câmpul de război povestește următorul episod mișcător:

„...Un rănit mă chiamă lângă el. Nenoroicitul, atins de un glonț în piept, e în agonie. Cu greu mișcă mâna dreaptă cu care caută prin buzunarul dela piept al mantalei

muiată în sânge. Scoate o scrisoare pe care mi-o întinde îngânând cu ochii plini de lacrimi. „Nu așa că nu mai am mult?... Ține scrisoarea aceasta. E pentru Ea... Vezi dacă o fi să mori și tu, dă-o unui alt camarad cu însărcinarea de a o trimite la destinație...”

Soldatul ce trăgea pe moarte, mai puțin face o singură mișcare, înainte de a-și da sufletul: din acelaș buzunar, dela pept, scoase o șuviță de păr, pe care o strânse între degetele-i roșii de sânge, și o duse la gură: eră o amintire dela logodnica lui.

Rugăm pe toți abonații noștri, a căror abonament a expirat, să binevoiască a se îngriji de reînnoirea abonamentului, ca expedarea revistei la adresa dânzilor să nu înceteze. Asemenea sunt rugați și restanșierii, ca să-și achite restanșele fără amânare, căci altfel li se sistează trimiterea pe mai departe a revistei și se iau măsuri împreunate cu spese pentru încassarea prelenziunilor noastre!

Drapelul regimentului 132 de infanterie germană, cucerit de un batalion de vânători francezi la Saint-Blaise, expus la una din ferestrele palatului ministerului de război din Paris.

S C N E T

*Venit-a toamna. Glasul ei de ghiastă
Să sfarâme podoaba din natură.
Furtuna-aleargă clocotind de ură
Prin parcul trist și fără de verdeață.*

*Privind la luna îmbrobodită 'n ceață
Atâtea gânduri mîntea mea o ceră:
Îți simt alături dulcea ta făptură,
Sărutul scump arzându-mă pe față.*

*Uitând vârtejul care aleargă afară,
Atunci când gându 'n fața mea te scoate,
Clădesc un vis frumos de primăvară.*

*Intr'un târziu, s'ascunde 'n nouri luna,
Un croncânt de corbi în zări străbate,
Se stinge visul, crește 'n jur furtuna.*

I. CONST. PERIEȚI

DIN DRAGOSTE

OTTILIA GHIBU

S'au cunoscut într-o sară de iarnă. Ea își luă rămas bun dela o prietină, și în clipa aceea intră el. Prietina îl prezintă, își strânsese mâinile, se priviră o secundă drept în ochi, și se despărțiră.

Nimic, aproape nici o vorbă nu și-au schimbat, afară de „sunt fericit de cunoștința dv.”

— „Nu mai puțin”.

Și totuși se pără, că s'ar fi cunoscut de ani. Elvira simțîa privirile lui, învăluindu-i în clipita aceea, ființa întreagă. Ceva nelămurit simțîa, un fel de presimțire, că omul acela, ce-i făcuse cunoștința într-o ușe întredeschisă, nu-i va fi străin pe viitor. Cu puterea ciudată, proprie ființelor nervoase, Elvira credea, că Aurel Răsură va însemnă ceva în viața ei.

Pe de altă parte, tânărul doctor rămăsese o minută surprins de frumusețea fetei. În timp ce-i strângea mâna, — numai atât cât permitea buna cuviință, — ochii lui întâlneau privirile întrecute, adânci, umede ale ochilor ei și se cutremură, atingându-i mânuța. Parcă un fluid se strecură în sufletele amândurora... și pe urmă, fata plecă repede, lăsând în urmă-i parfumul vag, subtil, al ființei ei delicate. De atunci s'au întâlnit de mai multe ori. În saloane, la serate, pe stradă. El creia, o salută curtenitor, ca pe oricare altă cunoscută din „lumea înaltă”, din care făceau parte amândoi. Și ea îl răspundea cu o umbră zâmbitoare pe buzele fine, puțin roșite, — fiindcă restul feții rămânea grav, puțin visător.

Aurel Răsură auzi că e fiica mai mică a bancherului Liviu Marinău.

Elvira știă, că Aurel Răsură fusese însurat, că după trei ani de căsătorie nefericită, — se despărți de nevastă, — o fată frumoasă, nespus de blândă și bună. Elvira o cunoșteă. O văzuse odată, la o prietină. Fosta dnă Răsură ședea alături, într'o casă modestă, dar îmbrăcată în verdeață fragedă a unei grădini. O văzuse la geamul deschis. Ținea un copilaș în brațe, — micul Aurel Răsură.

Ochii Luciei Răsură, rămăseră inecați în beția colorilor soarelui apus. Doi ochi mari-mari, de un albastru aproape violet, în care cetăi un fel de încremenire dureroasă, nelămurire nețarmurită. Și parcă privirea aceea rătăcîta, cerea ceva, cerea mereu, fără nădejde, pe tatăl copilului ei.

Prietina Elvirei îi spuse, că Lucia își iubea și acum bărbatul, că-l iubise mereu, că dragostea asta zadarnică, o ofileă fără vreme. Când își intoarse ochii spre balconul dnei Răsură, Lucia sărută copilul, chemându-l încet, pe nume:

„Rilly, Rilly drag!”

Cele două prietene își simțiră ochii umezi, în fața tabloului acesta simplu și duos. Și în sufletul Elvirei se născu un simțământ de iubire compătimitoare, pentru ființa aceea frumoasă, părăsită, iar contra lui, — pe care atunci nu-l cunoșteă încă, — o ură aproape.

* * *

Acum îl cunoșteă. În fața frumuseții lui virile, ura fetei se mări. Când îl vedea glumind, imaginea Luciei, care-l iubea încă, se ridică chinuitoare înaintea Elvirei. Iar el simțîa, instinctiv, că ceva nelămurit îl depărta de Elvira, și se străduia să afle ce. Vedea bine, că evită să danseze mai mult, decât odată, la baluri cu el, — el, care ar fi dus-o sara întreagă în brațe, în vârtejul jocului, — și observă cu ciudă, preferința ce-o arată fostului său cunmat, tânărul Victor Straviv, băiat blând, și sfios. Elvira pără, că încurajează curtea lui trimidă. De fapt, ea știă că Victor o iubea mult — așa cum știe să iubească numai un suflet de artist. Victor era pictor, — care niciodată nu-și mărturisește în deajuns sufletul. Și totuși ea nu simțîa nimic pentru tânărul artist. Știă că i-ar fi sfărâmat sufletul, arătându-se prea rece, și-l primea cu un zâmbet blând îngăduitor, — cum se surăde unui copil bolnav, pe care nu vrei să-l superi.

Doctorul vedea toate astea, dar nu pricepea de ce Elvira lucră așa. Ar fi vrut să sfarme, dacă i-ar fi fost cu puțină, stavila, ce se ridică între el și Elvira Marinăiu, care-l stăpâniă, îl atrăgea... și-l privea mereu întrebătoare.

Răsură nu știă, că Elvira cunoșteă pe Lucia! Și totuși de-ar fi putut ceti în sufletul tinerei fete... Mândria ei se luptă din răpuzeri să birue... dragostea, ce încolțise arzătoare, în sufletul ei.

Într'o zi, spre sară, se răspândi ca fulgerul veste în oraș, că doctorul Aurel Răsură căzuse victima unui zbor cu aeroplanul.

Un prietin, — ofițer pilot, — invitate pe Răsură să facă un zbor împreună. Acesta vesel, încântat că a doua zi, Elvira va ceti în ziare despre curajul lui, primi. Dar în plin zbor, motorul se strică. Pasărea uriașă se prăvăli cu iuțea ciocăriei — orbite de soare — la pământ, apucând pe cei doi aviatori sub ea. — Așa se credea cel puțin. — Asta se deducea de acolo că zborul socotit numai pentru câteva minute, se prelungea de trei ore, fără să se vadă în zăre aeroplanul, fără să se știe ceva de soarta nereficțiilor aviatori, pe cari toți îi credeau morți.

Elvira auzi și ea. Dela primele vorbe rămase jintuită pe loc de groază, sorbea vorbele, neînțelegându-le bine sensul, decât că Aurel Răsură căzuse, că poate acum eră rece, fără suflare. Îi vedea înaintea ei, frumos, plin de viață, și pe urmă o vedenie grozavă îi zgudui corpul. Desfigurat, plin de sânge, apărea ca un spectru, implorând ajutor. Când ceilalți se întoarseră spre ea, întrebându-o ceva, în penumbra inserării, copila, răzemată de fotoliu, eră leșinată.

O sincopă nervoasă, gândiră toți. Dșoara Papiu spuse batjocurilor: „S'a strâns prea tare în corset“. Biata mamă speriată, o duse aproape acasă.

O, ce credeau prietenele acum despre ea? Sigur că-și închipuiau, că iubea pe Aurel Răsură! Gândul acesta o revoltă, o făcea să mototolească nervoasă, dantela fină dela perini. Și totuș cele două cuvinte alăturate, „iubire și Aurel“, o făceau să se înfioare. Nu voia s'o predomine el, cu surăsu-i sceptic. Ar fi vrut să-și zmulgă iubirea aceea ce o socotea criminală, pentru Lucia. Plângea, tremurând de furie contra ei însăș. Și când îl revăzu, — căci printr'o adevărată minune scăpase, — când privirile se întâlneau, simțiră amândoi acelaș fior, aceeaș senzație.

O invită la un vals. Răsură o ținea strâns, ducându-o mai departe de lume, de zgomot. Fata nu mai avea putere. I se desfăcu aproape violent din brațe, căzând zdrobită pe o canapea. Erau singuri. Doctorul neștiind, ce să facă, o privea, îi luă o mână, cercând s'o ducă la gură. Elvira nu se mișcă. Dar când tânărul căută buzele ce se depărtau, se zmulgeau, ura contra omului ce-și părăsise soția, se deșteptă. Se ridică în picioare, întrebându-l rar, sacadat:

— Și Lucia?..

— Lucia? Lucia nu mai există pentru mine.

Ea cercă să lupte încă.

„Dar nu te iubesc — fugi — te urăsc — iubesc pe Victor!

„Nu-i adevărat — murmură celalalt — nu iubești pe Victor, pasiunea ta o chemă pe a mea, m'ai

iubit de atunci, când ne-am văzut. M'ai iubit de atunci auzi, Elvira mea.

— Rilly, Rilly, șopti fata, repetând ca un ecou vocea îndurerată a Luciei.

— De ce-mi pomeniști de trecutul mort, lasă-l să doarmă, te vreau numai pe tine.

— Ca pe urmă să mă lași, îngână Elvira.

Aurel îi opri cuvintele cu sărutări.

„Târziu, după clipe de liniște tihnită, ascunzându-și cu grijă, ori-ce tresărire de amintire din partea Luciei și lui Victor, își dădeau seamă, că vieța izbucnește triumfătoare numai din sufletele tari și curagioase.

T C A M N A

*Sub cer de fum
Se zbat în drum
Copacii goi
Iar dedesupt:
Covor de foi
Din ramuri rupt
De vânt și ploi.*

*Și 'n vânt e-un cor
Venit din zări
El cântă 'n zbor
Cu 'nduioșări
De și bemol,
De sol minor:
Un cânt simbol
Un imn-delir
Într'un decor
De cimitir.*

*De zile 'n șir,
Prin aer brun,
Trec lacrimi reci;
E-un plâns nebul,
O jale grea
Și par'că-ar vrea
Să plouă 'n veci.*

*Pe drum când treci,
De timpuriu.
Nu poți să vezi
Un suflet viu:
E-atât pustiu
Că te 'nștiori
Și te 'ntristezi
Și-ai vrea să mori.*

E. MAUR

NOAPTEA MICULUI SOLDAT

după M. COMOLET SUE

— Mamă!... eu sunt!... Jacques al tău!..

Noaptea e întunecoasă și înghețată. Ușa se întredeschide încet, cu prudență; în aceste momente de războiu nu ești nici odată sigur de a nu fi turburat de vreo patrule de dușmani..

La lumina lămpii ridicată deasupra capului, femeia, tânără încă, își recunoscă fiul; ușa se deschide întreagă: el intră... e în brațele ei.

— Mamă, te revăd, în sfârșit!.. Da, e micul tău Jacques! Ne-am bătut de o lună de zile! Și n'am nimic, nici măcar o sgarierătură!

Ea privește cu bucurie pe soldațelul ei de optsprezece ani, cu tunica-i ruptă, cu cismele pline de noroi, cu chipul palid dar strălucitor, de-o aparență atât de miserabilă dar totuși atât de frumos.

— Vino, îi zise ea, numai.

Ea îl duce până la masa unde, adineori, singură, tristă, cu lacrimile în ochi, ea își bea ceasca de lapte, modesta-i cină.

În fața lui ea depune salamul învelit în hârtie de argint, jambon afumat, cutia cu galete, care așteaptă vreo serbare oarecare, spre a eși din obscuritatea bufetului, sparge ouăle și le bate spre a prepara o omletă...

— Ah! mamă, cât e de bine să stai la masă astfel! E atât de mult de când nu m'am pus la masă, zise el cu gura plină.

Ea deschide, surâzând, un borcan cu dulceață și șterge de pe o sticlă de vin un praf vechi.

— Nu te grăbi, copilul meu, nu te grăbi că o să îți-se aplece la stomac.

Acum, cu mâinile libere, sprijinite de masă, ea se închină spre a-l vedea cât mai bine.

— Ți-e foame?... Așa e?... Ce poftă!.. Erai departe?... Nu ți-e frig?... V'ați bătut eri?... Aproape de aici... Oh! oribilul războiu!

Și mâinile-i se crispează, strângându-se mai tare. El răspunde dând încetșor din cap, căci ea nu-i dă timpul să vorbească. Întrebările ei sunt repezi, unele după altele:

— Și astăzi?... S'a isprăvit?... Ți-au dat drumul? Mi te reintorci?

Iacob nu răspunde. Ea continuă nervoasă.

— Haide explică-te. Pentru că ești aici în astăseară, vei dormi în camera ta, vei rămâne?

— Da scumpă mamă, mă voiu culcă îndată ce voiu termină de mâncat.

— Ah!.. suspină ea lung și ca uzurată.

— Și voiu dormi pe amândouă urechile, așa încât îți voiu cere ca să mă trezești.

— Da, da, zise ea veselă, însă cât mai târziu.

— Nu, mamă... foarte curând, din contră, la două dimineața.

— La două? și ce vrei să faci în plină noapte?

— Să plec. Sunt așteptat; ne batem în zori de zi.

— Oh! copilul meu! copilul meu!

— Înțelegeți bine, mamă, și el articula cu greutate, trebuie să ajung la companie înainte de orele patru, voiu avea tocmai timpul necesar.

— Nu, răspunse ea revoltată, nu, nu e posibil!

— Mamă, trebuie! Nu ai vrea ca fiul tău să dezerteze în momentul luptei?

— Atunci... de ce ai venit?

— Mai întâi pentru a te mai îmbrățișa odată. Nu se știe ce se poate întâmpla. Sărutarea ta îmi va fi de bine. Pe urmă pentru a mă odihni, a prinde forțe noi, spre a apăra mai bine scumpa noastră Patrie.

— Micul meu vitează!..

— Atunci pot să conțez pe tine? Pot să dorm liniștit? Mă vei trezi, mamă? Îmi promiți?..

El îi luă amândouă mâinile și-și îndreptă privirea sa tânără și vioae în ochii posomorâți, îngrijați a nenorocitei femei. Ea murmură cu slăbiciune:

— Ți promit.

El o îmbrățișă din toată inima și se urcă în camera sa.

Ea îl auzi mergând prin odaie și îi urmărea, în gândul ei toate mișcărilor prin zgomotul ușor ce ajungea până la ea prin tavan. Teapănă, în nemișcare, ea ascultă.

— I-a căzut centuronul. Trage un scaun lângă pat... dechide micul dulap unde își ține cărțile... închide ușa...

Apoi fu în toată casa o liniște completă. Nu se mai auzia nimic... Nici o suflare... Și tot în același loc mama murmură:

— Doarme... Dumnezeu să-l bine cuvinteze.

Curând lampa începe să fumeze, fitilul e plin de scrum. Ar trebui ridicat; dar gândurile mamei sunt acolo sus, lângă patul fiului său.

Ultimul său somn, lângă mine poate? Mâne se bate... Ce i se va întâmpla mâine?

Lampa nu mai face de cât o lumină slabă. Mama cade în genuchi, o grijă o chinuște: o ispită o stăpânește.

— Dacă a-și adormi, dacă nu m'aș trezi eu, el nu s'ar bate și l'ași păstră totdeauna. Oare un soldat mai mult va scăpa țara?... Eae are cu mine. Eu n'am decât un fiu... Dacă a putut reveni, e că Providența l'a condus, l'a adus înapoi, l'a inspirat spre a-l scăpa. Dar putea-voiu să adorm? Putea-voiu, chiar în somnul meu să uit că e aici?

Lampa s'a stins, scoțând un fum negru. Mama închide ochii; grija îi întunecă sufletul.

— Să-l las să plece, să-l trezească, o să-l trimet la moarte! Nu! Dumnezeu n'a putut niciodată ordona acest lucru monstruos; el a creat mamele spre a da viață, nu moarte.

Și cuvântul de moarte îi chinuște creierul.

— Dar Iacob ce va spune dacă nu-mi voiu ținea promisiunea? El va roși de mama lui...

Miezul nopții sună la micul orologiu; ea tresare și, pe dibuite, în întuneric, se duce în dreptul pendulei.

— Dacă a-și opri-o?

Ea nu îndrăznește încă. Și, timp de două ore, fiecare tic-tac care o apropie de minuta supremă îi scoate din inimă puțină viață.

Cele două lovituri sună trist pentru sufletul ei îndurerat. Ea sare în picioare și aprinde lampa.

Nu, nu voi fi lașă, se hotări ea.

Și se îndreaptă spre camera lui Iacob. Aproape de pat, ea se apleacă și sărută fruntea atât de liniștită, atât de senină. Tânărul deschide ochii și, aruncându-și brațele împrejurul gâtului mamei lui, el strigă voios:

— Simțeam eu în visul meu că vegheai asupra mea!

Pentru a scăpa de această bucurie care-i face rău, ea se întoarce și tremurând, se duce să se ocupe de preparatele de plecare.

Apoi Iacob se coboară echipat cu totul, odihnit și bine dispus. El mănâncă în tăcere; ea îl servește fără a-și lua ochii de pe el, ca și cum ar vrea să-i reție chipul pe prunelele ochilor ei împănienți de lacrimi.

Ora trei... Repede se scoală, își ia chipiul, și, într-o strănsoare, reține lung și duios pe mama sa, căreia nici un mușchi nu-i tresare.

Ea se desface, și, cu ochii fișii, ochii în cari s'au concentrat toate energiile ei, cu un gest automat, ea deschide ușa:

— Du-te, fiul meu, du-te... Însă nu mă mai pune în ispită, nu mai vini să dormi la mama ta în ajunul unei băți!

El dispare în noaptea întunecoasă. Ea, în dosul ușei închise, cade zdrobită de luptă...

Războiul isprăvit, Iacob revine viu, în adevăr viu, deși foarte grav rănit.

Mamă-sa îl primește cu bucurie, o bucurie enormă, una din acele bucurii profunde, intime, cari strălucesc și cari nu se pot descrie, bucurie făcută din fericirea prezentă și din amintirea grijilor trecute.

— Regreți acum că m'ai trezit? întrebă micul soldat, care presimțise tot ce ea suferi.

— Nu regret niciodată de-ați fi făcut datoria; sunt indoit fericit.

Și eu sunt mândru de-a fi fiul tău!

Gaston Toussaint.

Cum te-am pierdut.

*Cum te-am pierdut icoana mea frumoasă!
Și sufletu-mi cui să se mai închine?
În jurul meu stau palide ruine
Din risipita sufletului casă.*

*Speranța visurilor de mai bine
Plutește în spre tine, ne'țeleasă;
Și greu de tot pe gândul meu apasă
Povara amintirilor senine.*

*Asupra mea privirea ta o lasă
Și vezi cât mi-e de greu fără de tine;
Ce frământare-adâncă, dureroasă!*

*Perzându-te eu m'am pierdut pe mine!...
A sfințelor mele visări crătosă,
Cine te strânge azi la pieptu-i? Cine?*

VASILESCU-PORTOS

FLORICA

I. C. VISSARION

Sedeă pe tulpina unui arin căzut și putrezit de bătrânețe, cu o năframă pe genunchi, semănând unei zâne din basme, împetrită de vre-un farmec, într-o nemişcare de statuie. În rochia ei albă de mătase, cu picioarele goale în papucii cu pernețe, cu părul mare și galben lăsat pe spate, cu privirea rătăcită spre stropii de cer albastru, ce se vedeau printre frunzișul crărilor pădurii, părea o statuie de argint, ceva înfiorător și misterios. Soarele ridicat la amiaza zilei, trimitea, prin rariștea frunzișului, sulți lungi de raze albe-gălbui, prin coprinsul cărora, țântărași și musculițe, străbăteau când de-o parte, când de alta, apărând în fașia de lumină tremurătoare și dispărând în umbra de lângă ea. Florica urmărea fașiele de raze, de unde intrau printre frunze, și unde cădeau multe pe suprafața ușor tremurătoare a apei Neajlovului. Ea vedea cum aerul umed jucă în coprinsul razelor, cum o pulbere de mici musculițe năvăleau să se încălzească și cum suprafața apei izbită de raze, se făcea strălucitoare, arunca și ea fașii de raze piezișe de jos în sus, ce se perdeau printre atâtea trunchiuri de arbori; cum suprafața apei, rămasă în umbră, părea neagră, de abanos lustruit, de o strălucire neagră și tremurătoare, ca și clătinarea frunzelor izbite de vânt.

Florica privea și se gândea. În umbra umedă a pădurii de ani, în singurătatea aceea neturburată de nici un zgomot, ea gândea, gândea la un făt-frumos,

cu ochi negri ca noaptea, cu mustăți mici, îmbrăcat în haine scumpe și sositor pe un cal negru, turbat de putere și de tinerețe.

În închipuirea ei aprinsă de fetiță vișătoare, ve-deă ca avea toate trăsăturile feții viteazului sositor și în așteptarea lui, ea îi năsocea cântece frumoase ca și zorile dimineții, își îngrijea părul gălbeor și ondulat și se uită în oglinda apei, căutând să se facă din ce în ce mai frumoasă și mai cu minte. În apa limpede a Neajlovului, ce curgea p'acolea pe un fund de petriș negru, ori de pământ și mai negru, ea își regula cutele rotunde ale tulpanului de pe umăr, cutele albei rochii, ce cădeau grele în jos peste șoldurile rotunde și peste albeața picioarelor ei goale. Netezindu-și vi-țele de păr ce-i gădilau obrajii, ea gândea înainte la viitorul ei soț, căruia i se părea că-i vede ochii negri, fruntea mare și albă, privirea îndrăzneată și neînfricoșată de nimic, iar ea la brațul lui puternic să pășească mândră, ca o regină din basme, mulțumită și incredințată de o viață fericită.

Un scârțâit pe pietrișul potecii din fân, o aduse din gânduri și ea se uită și văzu venind din susul coastei, un călăreț în pasul calului, scoborând în valea apei. Călărețul eră un tânăr, venea încet, privind poiana pe care crescuse fânul înalt și plin de o puzderie de fel și fel de flori și de colorii vii. Călărețul visă și el, cu sufletul pierdut în băzâitul atâtor albi, atâtor fluturi ce plutiau pe de-asupra fânului înflorit și plin de lumina soarelui. El venea pe poiană, spre locul din marginea arinilor, unde stă și Florica, pe buturuga de arin. O văzu, o cunoscă și începă să zâmbească. Ochii lui nu erau negri, el n'avea sabie la cingătoare, dar avea privirea senină și focoasă, ea și a soarelui și zămbia plin de dulceață și de bunătațe. Florica îl cunoscă și ea și se ridică de pe buturugă și alergă înainte-i.

— Vere!...

— Verișoară!...

— De unde vii?

— Dela bunicu...

El opri calul, întinse mâinile și ea veni cu amândouă mâinile între mâinile lui. Și se strânsă și se priviră mult. Ea se roși și schimbă privirea în jos.

— Păzesc și eu fânul. Sunt căpșuni prin el și copiii vin de-l incurcă și nu se mai poate cosi...

— Te cred, te cred... Ești zana fânului înflorit, a Neajlovului limpede și a pădurii de arini...

Ea răsă, îl privi iar și-i strigă, cu mâna de coama calului:

— Mai sări jos...

Tânărul sări jos de pe cal, îi scoase frăul din gură, îl anină de șea și-l lăsă slobod, să pască prin fân.

— Uite vezi, o să-ți incurcă fânul...

— Nu e nimic, răspunse ea.

— Ce mai faci?

— Eu bine, dar... dumneata?

— Și eu bine.

Amândoi priviră în alte părți. Se simțiră cuprinși de o sfială și o rușine neînțeleasă. Porniră alături. În urma lor fânul rămânea două cărări. Rochia ei albă plută pe de-asupra florilor, părul-i galben strălucă de soare, fluturile de pe flori zburau din naintea lor și îi ocoleau curioși, până se așezau pe alte flori din naintele-le sau din urmăle.

Ea îl privi iar și-l văzu dus pe gânduri. Îl apucă de mână, el tresări și ea îi spuse:

— La cine te gândești?

El o privi, zîmbi, o strânse de mână și-i răspunse:

— Nu știu!

Tăcură iar rușinați. Calul sforăia pe nas de musculițele ce-i intrau pe nări și păstea cu botul vârat în fân.

Ea îl duse la buturuga pe care șezuse.

— Uite aici.

Șezură jos. Ea își dădu pe după urechi șuvițele de păr ce-i veniseră de obraji și el îi văzu obrajii ei plini, buclăți și cu câteva alunițe negre, ce-i punctă fața și gâtul și o făcea și mai frumoasă și mai fermecătoare. El îi văzu ochii ei de culoarea strugurilor rumeniți de soare, cum se fixau asupra lui, par'că într-o întrebare lungă și dragostoasă. Atunci el o privi mai în ochi, ea se roși iar, închise ochii, par'că vrând să-i înghiță privirea, și plecă capul în jos. El se rușină că i-a înțeles privirea, duse mâna la frunte și își strânse tâmplele. Prin toată carnea simți o răcoreală, ce-l întâpă ca mii de vârfuri de ace, se scutură, se înveli la pept și închise și el ochii și se strânse tare.

Stătură așa câteva momente. Ea deschise ochii și se uită acum la el. Par'că înțelese că el suferă, nu știa de ce, i se făcă milă și-i puse mâna pe umăr și-l mișcă. El deschise ochii, îi văzu gâtul și umerii rotunzi, brațele albe și grăsulii eșite de sub mânecile scurte... Îi văzu rochia desfăcută la sân, gurguiele ce țineu piepții rochiei în sus, mișcărilor ritmice ale răsuflărilor și își simți trupul și mai înflorat, mușchii îi trosniră, răsuflarea îi veni ferbinte, și el întinse mâinile, cu ochii iar închiși, vrând s'o cuprindă, s'o strângă și s'o omoare în brațele lui!...

Ea îi văzu tremurul ce-l cuprinsese, îi auzi bătăile zgomotoase ale inimii și cu gura căscată, cu capul uitat spre spate, cu privirea aiurită, zise:

— Vere!...

El se opri și ea așteptă zadarnic să se simtă cuprinsă și înăbușită în brațe. În capul lui i se pără că este un fier, incins până la alb, ce e bătut cu ciocanul și acum lăpădă mii de scântei, ce-i ardeau inima, teasta și tot trupul!

„Rude!...” — zise în mintea lui. — „Nenorocire!... rude!...” Îi venise o poftă nebună să se precipite asupra ei, să-i sărute ochii căprii, șuvițele galbene de păr, alunițele negre de pe obraji, gâtul rotund, brațele grăsulii și cutele, ce cădeau grele în jos, ale rochiei ei.

„Dacă... dacă... dacă o săruta-o și m'o spune la tușa?... Tușa!.. Ce grozăvie!.. Rude!...”

Strânse pumnii, îi ridică în sus și se sculă de lângă ea.

— Ce faci?

— Nimic!

Și cu trupul zgduid de fiori, de nebulia dragostei, se opri iar în picioare în fața ei...

— Verișoar!.. și pleacă încet.

— Vere!.. el se opri iar.

— Mă duc acasă, plec!.. și plecă iar încet.

— Așa de grab?!..

O privi, își izbi mâna peste frunte, se lovi cu degetul cel mic peste lumina ochiului și usturimea îl mai întări o leacă.

„Tușa!.. Ce-ar zice tușa?!“

Ea începî să meargă în urma lui.

„Ce-ar fi dacă a-și sărută-o numai odată?.. Nu-mai odată, numai odată numai?“

— Pe la noi te mai abați?

— Nu știu! îi răspunse el.

Ajunse la cal, îl prinse, îi puse frâul în cap și pornîră iar amândoi alături, cu calul în urma lor, ținut de frâu.

— Când mai vii pe la noi?

— Nu știu!

— Să mai vii curând... că am trimis niște căntece la o gazetă... poate mi-le publică...

— Vin! îi răspunse el. Par'că se zmunci ca dintr'o îmbrățișare de urs, și se aruncă pe cal.

— Pleci?

— Da.

Eșiseră în marginea pădurii, la vadul cu pietrele spălate de picioarele femeilor ce înalbiau pânzele.

— Numai atât vere, numai atât? zise ea.

— La revedere, la revedere, zise el și îi întinse iar mâinile. Ea i le dete pe amândouă, și le strânseră și apoi dete pînteni calului și agitănd cu pălăria, porni la fugă, în timp ce ea clătina năframa și-i făcea fel de fel de semne.

La Moara Neamțului se mai uită iar în urmă și o văzu zecînd tot în marginea pădurii, ca o statuie albă, cu tulpanul aninat de umeri și clătînd năframa.

„Ce nenorocire, că suntem rude!“ zise el și intră în sat.

— *Numeri singuratici din „Cosinzeana“ se găsește vânzare în toate locurile unde se află de vânzare „Libertatea“!*

Colecțiile „Cosinzeii“

de pe anul I, II, și III, se pot comandă dela administrația revistei, pentru suma de 27 cor.

Abonații noștri noi, cari doresc să aibă revista noastră dela început, le capătă toate trei colecțiile pentru suma de numai 20 coroane.

SCOARTE pentru „COSINZEANA“

Abonații noștri cari doresc să aibă scoarțe pentru revistă pe anul 1913, sunt rugați să binevoiască a ne trimite suma de cor. 20. Scoarțele se expediază îndată după primirea banilor. □ □

EDITURA „LIBRĂRIEI Dr. S. BORNEMISA“

CETIȚI TOȚI:

I. <i>Aghărbăneanu</i> : Schițe și povestiri	2-
A. <i>Clara</i> : Amintiri, schițe și anecdotă	140
Gh. <i>Stoica</i> : Alte vremuri, schițe și anecdotă	2-
V. <i>Eftimia</i> : Poemele singurătății, poezii	2-
L. <i>Rebreanu</i> : Frământări, nuvele	150
S. <i>Bornemisa</i> : Almanahul scriitorilor dela noi 190	
I. <i>Dragostae</i> : Volintării, schițe și povestiri	180
A. <i>Fogossaru</i> : Misterul poeziei, roman	184
M. <i>Lăzăr</i> : Florarea deiașii, roman	180
A. <i>Francu</i> : Crima lui Syllvestre Bonnard, roman	180
G. <i>Blodenkapp</i> : Ce povestesc eu capîlului meu 0-30	
S. <i>Lagerlöf</i> : Marama Sântel Veronica	0-60
A. <i>Hannat</i> : Noua lege militară	2-
E. <i>Borcia</i> : Versuri înscrise	0-60
H. P. <i>Petroscu</i> : Vădușoara și alte 6 monologe 1-	
V. <i>Scoica</i> : Scrieri, piesă trad.	0-30
E. <i>Suciu</i> : Tigranul în cămăruș, dialog	0-30
E. <i>Suciu</i> : Sara pe alță, tablou	0-20
G. <i>Todici</i> : Zări din univers	0-30
* * * Bălăilor și Tămăița, povești	0-50
I. <i>Dragostae</i> : Volintării, povestire	0-30
I. <i>Dragostae</i> : Împăratul Rogojina, poezie	0-30
I. <i>Dragostae</i> : Odrăzna, povestire	0-30
I. <i>Dragostae</i> : Povești de sărbători	0-30
I. <i>Pălici</i> : Săcila din urmă, eseul trad.	0-30
S. <i>Bornemisa</i> : Cele mai frumoase poezii poezie	
S. <i>Bornemisa</i> : Musca, Naxos, întâia scrisoare de diagnostic. Trei monologe trad.	0-50

Pentru porto să se trimiță desosebî 10 30 fl.

A se cere dela:

„LIBRĂRIA Dr. S. BORNEMISA“ în ORĂȘTE (Szászváros).